

Till Kommunstyrelsens ordförande
Karin Wanngård, Stockholm stad
Sven Gustafsson, Haninge kommun
Anita Mattsson, Tyresö kommun

Hemställan om utökat ekonomiskt stöd från Stockholms Stad, Haninge kommun och Tyresö kommun från Stiftelsen Tyrestaskogen.

Stort tack för att ni tog er tid i brådaste maj att komma ut till Tyresta nationalpark och träffa mig, mina kollegor samt Stiftelsen Tyrestaskogens ordförande Johanna Lindgren. Vi hoppas att vi lyckades ge er en bra bild av vår verksamhet, vad den betyder för våra besökare och vilka utmaningar vi har att hantera.

Att utse en stiftelse som förvaltare av en nationalpark är unikt i Sverige. Vi menar att modellen har många fördelar, inte minst att vi fysiskt befinner oss i det objekt vi förvaltar. Mycket är händelsestyrt och god lokalkännedom kombinerat med stort engagemang gör att vi är resurseffektiva.

Tyresta är speciellt på många sätt. Nationalparken och naturreservatet rymmer tillsammans höga natur-, kulturmiljö- och upplevelsevärden. Vår uppgift som förvaltare är att bevara och utveckla såväl den biologiska mångfalden som allmänhetens möjligheter att uppleva och ta del av Tyrestas särpräglade natur. Värdet av detta skyddade naturområde blev extra tydlig under pandemiåren då vi såg besökarsiffrorna nästan fördubblas.

Som vi berättade råder kärva ekonomiska tider pga kraftigt minskade statsanslag till förvaltning av skyddad natur. Den budgetproposition som lades fram för ett par veckor sedan släckte vårt hopp om återställda anslag. Tyresta fyller 30 år 2023 och mycket av infrastrukturen är sliten, stora behov finns och vi är angelägna om att hålla en säker och acceptabel standard och tillgänglighet för våra besökare. Insatser för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden behöver växlas upp för att oersättliga värden inte ska gå förlorade. Vi gör vad vi kan för att hushålla med tillgängliga resurser, men söker även nya finansieringskällor.

Vid vårt möte talade vi i allmänna termer om behovet av utökat ekonomiskt stöd från de stiftande kommunerna. Styrelsen för Stiftelsen Tyrestaskogen har bett oss att vara mer konkreta och här kommer ett förslag med tillhörande resonemang. De siffror vi lyfter fram är schablonberäknade, men bygger på erfarenhet och besökarräkningar.

Antal besökare är grunden

Vi grundar delvis våra resonemang på antalet besökare till Tyresta och vår kunskap om varifrån besökarna kommer. Totalt registrerade vi under pandemin närmare 1,4 Mn besök varje år. Våra mätdata indikerar att 75% kommer från Stockholm, Haninge och Tyresö, det vill säga ca. 350 000 personer från var och en av kommunerna. Utländska besökare uppgår till närmare 10% av besökarna och de från övriga Sverige inklusive storstockholmsregionen till 15%.

Förvaltningens ekonomiska behov

Årets stora ekonomiska underskott på närmare 2,5 Mn kronor är en följd av minskade anslag från Naturvårdsverket som i sin tur beror på neddragningar i statens budget för skötsel av skyddad natur. Underskottet täcks i år av Stiftelsens buffert, vilken i stort kommer att vara förbrukad vid årsskiftet. För att vi under kommande 5-årsperiod fortsatt ska kunna säkerställa tillgänglighet och ändamålsenliga faciliteter för besökare samt aktivt arbeta för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden behöver vi återfå dessa medel. Våra anslag från Naturvårdsverket ligger i princip på samma krontalsnivå som för 15 år

sedan, ingen indexuppräknning har gjorts. Det är därför nödvändigt att öka intäkterna med ytterligare 3 Mn kronor för att kompensera för kostnadsökningar. Vi saknar således drygt 5,5 Mn kronor per år i driftsanslag för att enligt vår bedömning kunna göra en acceptabel insats för Tyresta.

Idag ter sig en sådan anslagstilldelning utopisk och vi tvingas nu planera för stora nedskärningar av verksamheten. Jag har haft många diskussioner med förvaltarkollegor i hela Sverige och konsensus är att naturvården inte kan vänta eftersom brist på ändamålsenlig skötsel gör att oersättliga värden förloras för alltid. Följaktligen planerar Tyrestas förvaltning att lägga majoriteten av våra resurser på naturvård under kommande år. Detta kommer att märkas för våra besökare i form av sämre eller obefintlig service. Vi kommer också att tvingas montera ned friluftsanläggningar och stänga leder på grund av de säkerhetsrisker som uppstår pga bristande underhåll.

Äskande: de stiftande kommunernas ekonomiska stöd

För att mildra effekterna av de ekonomiska nedskärningarna är det vår förhoppning att kommunerna var och en kan öka sitt stöd från dagens 250 tkr till 700 tkr per år för att täcka en del av driftunderskottet. Det skulle då handla om ett ekonomiskt stöd på 2 kr per besökare från respektive kommun. Det relativa driftsbidraget från varje kommun skulle då ligga på ca. 2,8% och vi skulle vilja föreslå att det årligen räknas upp med KPI. Haninges och Tyresös bidrag har aldrig räknats upp och Stockholm stöttade med 700 tkr/år fram till att Åva såldes för några år sedan.

Stiftelsen kommer självklart att jobba med att sänka sina kostnader och sträva till att öka vår finansiering via andra alternativa källor.

Om de stiftande kommunerna skjuter till äskade medel och förvaltningen lyckas ta in finansiering på annat sätt kommer det relativa bidragen till driftsbudget att se ut ungefär på följande sätt:

Finansiär	Finansiering (Mn kr/år)	Andel (%)
Staten: Naturvårdsverket	11,3	45,5
Stiftelsen: Direktavkastning stiftelsekapital	2,2	8,9
Stiftelsen: Inkomstbringande verksamhet	5,1	20,5
Stiftelsen: Alternativ finansiering	4,15	16,7 (Stiftelsen totalt 46,1%)
Stockholms stad	0,7	2,8
Haninge kommun	0,7	2,8
Tyresö kommun	0,7	2,8
SUMMA	24,85	100

Kontakta gärna mig för frågor och resonemang.

Tyresta 9 oktober 2023

Med vänlig hälsning,

Jonas Ekstrand
vd & nationalparkschef